

REVIZIJA

-OPŠTINA LEPOSAVIĆ-

Nacionalna Kancelarija Revizora, kao zakonski ovlašćena institucija za kontrolu rada i poslovanja jedinica lokalne samouprave, svoj posao obavlja periodično u toku jedne poslovne godine, a u ukupnom trajanju od oko pet nedelja. Osnovni cilj rada ove institucije jeste transparentnost u radu lokalnih samouprava, trošenja budžetskih sredstava i vođenja javnih finansija ali i pozivanja na odgovornost lica zaduženih za vođenje i upravljanje istih.

Lice odgovorno za departman finansija u opštini Leposavić, odnosno direktor direktorata za finansije je Nataša Nastić. Ona je ujedno i ključno lice za saradnju sa Nacionalnom Kancelarijom Revizije. Njeno stanovište je da je u poslednje dve godine, od kako vrši ovu funkciju, saradnja sa ovom institucijom vrlo korektna i na zadovoljavajućem nivou. Nacionalna Kancelarija Revizije je pružila ogromnu pomoć opštini Leposavić, naročito ako se uzme u obzir postojanje ogromnih problema vezanih za rad ovog departmana i velikih dugovanja nasleđenih od prethodne opštinske strukture. S obzirom na to da Izveštaj Kancelarije za Reviziju za 2018.godinu nije mogao biti najpovoljniji zbog gore pomenutih problema, ipak je izdejstvovano da broj preporuka Revizora ne bude tako velik, što je za posledicu imalo obavezu njihovog otklanjanja u 2019.godini.

Rad Nacionalne Kancelarije Revizora u prethodnim godinama, međutim, ima ogromne posledice pobudžet opštine Leposavić. Radi se naime o tome da je nakon što je došlo do sklapanja trogodišnjeg okvirnog ugovora opštine i izvođača tenderskih poslova, zbog kog su nastala ogromna dugovanja a kasnije došlo i do prinudne sudske naplate na štetu opštine Leposavić, reakcija Revizora izostala. Osim primedbi koje su dali na ovaj ugovor izostala je pravovremena reakcija na koju Nacionalna Kancelarija Revizora ima pravo ali i obavezu. Tek nakon što je usledila smena vlasti i nakon što su nove vlasti preduzele pravne radnje u cilju zaštite prava građana opštine Leposavić, došlo je do adekvatne akcije Revizora, odnosno konkretno podnošenje krivičnih prijavi protiv odgovornih lica a za nenamensko raspolaganje budžetskim sredstvima. To, međutim, nije sprečilo i velike posledice koje je pretrpela opština Leposavić u vidu prinudnih naplata, odnosno njen budžet a samim tim i svi njeni građani, iako je jedna od osnovnih uloga institucije Revizora obezbeđivanje interesa poreskih obveznika i visokog stepena javne odgovornosti.

Imajući u vidu gore pomenute činjenice da je izvršena prinudna naplata celokupnog budžeta za 2018. i većeg dela bužeta za 2019.godinu, Izveštaji Revizorske kancelarije nisu imali velikog uticaja u budžetiranju za narednu godinu. Najveći, dakle, uticaj na budžetiranje su imale upravo te prinudne naplate, koje su direktno određivale izvršenje budžeta u prethodnoj i u tekućoj godini. Sve to je izazvalo i još uvek izaziva ogromne probleme opštini Leposavić, bez obzira na ogromnu pomoć i preporuke koje je Nacionalna Kancelarija Revizora pružila.

Ipak, celokupna situacija, u kojoj se našla opština Leposavić, dovela je do toga da je Nacionalna Kancelarija Revizora prihvatila i usvojila brojne primedbe departmana za finansije opštine Leposavić. Direktor i službenici ovog departmana su imali brojne sastanke sa rukovodstvom i nadležnima u Nacionalnoj Kancelariji Revizora, gde su izneli sve svoje primedbe i sugestije. Zajedničkim naporima i

saradnjom je i usvojen i donešen Izveštaj za 2018.godinu, koji je usaglašen i predstavljen javnosti. Jedna od najvećih primedbi, koja se odnosila na to da je reviziju za 2018.godinu u opštini Leposavić vršila privatna revizorska kompanija, nije usvojena, iako je to moralo da se uzme u obzir kao izuzetno otežavajuća okolnost. Naime, radi se o tome da ova privatna revizorska kompanija nije imala uvid u problematiku sa kojom se suočavala opština Leposavić u prethodnom periodu, pa je i pored dobre saradnje sa istom, rezultat bio jedan veoma loš i nerealan Izveštaj o reviziji. Bez obzira na žalbu opštine Leposavić na ovakvu situaciju i zahtev da reviziju obavi nadležna institucija a ne privatna kompanija, Nacionalna Kancelarija za Reviziju nije prihvatila sastanak, iako je više puta to od nje traženo. Izostanak još jedne prave i adekvatne reakcije revizora je doveo do toga da stanje finansija bude prikazano kao izuzetno dobro i bez ikakvih problema u poslovanju, a u stvari nereavno i neutemeljeno u stvarnosti i činjenicama. Ogromni dugovi koji su napravljeni nenamenskim trošenjem i nesavesna briga o javnim finansijama opštine Leposavić, dovela je do toga da je prinudnom naplatom budžet opštine oštećen za oko 4,6 miliona evra.

Jedan od paradoksa je i taj da zbog jezika i grešaka u prevodu na albanski i srpski jezik dolazi do velikih problema u komunikaciji sa institucijama u Prištini, pa tako i sa Kancelarijom Revizora. Naime, institucije i nadležna ministarstva striktno zahtevaju da sva dokumenta budu sačinjena isključivo na albanskom jeziku, a onda se žale da prevod nije dobar i da ima puno pravopisnih grešaka. Na zahtev departmana za finansije opštine Leposavić, da se za potrebe profesionalnog prevoda na srpski i albanski jezik angažuje privatna kompanija, Ministarstvo finansija i Ministarstvo za lokalnu samoupravu odgovaraju negativno uz obrazloženje da za to postoji zaposleni prevodilac u opštinskoj administraciji. Dakle, ukoliko se povuče paralela oko uslova za angažovanje privatnih kompanija, stvari ostaju nerazjašnjene u kojim situacijama je to angažovanje moguće. I pored stalnog potenciranja na rešavanju ovog problema na svim sastancima sa institucijama u Prištini, kao i sa institucijom Revizora, do rešenja nije došlo.

Što se tiče obaveza i rokova ispunjenja preporuka Revizora, opština Leposavić se potrudila da veći deo preporuka ispuni tokom godine, odnosno da otkloni mane koje su revizijom budžeta uočene. Precizni rokovi za ispunjenje ovih rokova ne postoje, a ne postoje ni u ostalim srpskim opštinama na Kosovu iz razloga što nije rešen primarni problem u njima a to je problem imovine odnosno svojine nad javnim nepokretnostima. Najveći deo preporuka Nacionalne Kancelarije Revizora se upravo i odnosi na ova pitanja ali kako se čeka političko rešenje za pomenute probleme, ne postoji realna mogućnost za ispunjenje preporuka ove vrste.

Izveštaji Revizora su realni i utemeljeni u činjenicama samo ako se uzme u obzir Izveštaj za 2019.godinu, dok se za Izveštaj za 2018.godinu to ne može reći iz već pomenutih razloga. Izveštaj za 2019.godinu je generalno realan i u svojoj celini ima pomenutu prinudnu naplatu u samo jednom nalazu, iako znamo koliki balast za budžet ona predstavlja. Što se tiče drugih nalaza, oni su prilično realni. Na pojedine nalaze u Izveštaju za 2019. godinu je sugerisano iz samog departmana za finansije opštine Leposavić. S obzirom na to da je ova služba najbolje upućena u problematiku finansija opštine ali da nije u mogućnosti da je sama otkloni bez pomoći nadležnih ministarstava, Nacionalna Kancelarija Revizora je prihvatila sugestiju da se ovi nalazi nađu u Izveštaju Revizora.

U vezi sa ovim prethodnim, postoje i određena očekivanja u mogućnost da konačni Izveštaj za 2019.godinu bude mnogo bolji od onog za 2018.godinu, jer su dugovi otplaćeni a ostao je i deo

sredstava za 2019.godinu koji je poslužio da opština ponovo profunkcioniše i stane na noge. Kompletirana je i dokumentacija koja je nedostajala, tako da postoje mnogo bolji uslovi za rad ubuduće. Na osnovu akcionog plana napravljenog za preporuke iz Izveštaja za 2017.godinu, a kojih je bilo ukupno 12, ispunjeno je 67%, što predstavlja ogroman napredak. U Izveštaju za 2018.godinu bilo je 10 preporuka, od čega je realizovano 5 preporuka potpuno, 3 delimično zbog izostanka saradnje nadležnih ministarstava, a dve preporuke nisu i ne mogu biti realizovane jer se tiču upravo nepokretne imovine opštine Leposavić za šta je već naglašeno ne postoji dogovor oko raspolaganja istom.

Osnovne zamerke Departmana za finansije opštine Leposavić na rad Nacionalne Kancelarije Revizora odnose se na potrebu za većom zastupljenosti tokom godine u radu lokalne samouprave, kao i na pružanje veće pomoći službenicima ovog departmana u realizaciji postavljenih zadataka i ciljeva. Za sada se sve svodi samo na puku kontrolu u tri kratka vremenska intervala u toku fiskalne godine, gde službenici NKR pokupe dokumentaciju, odrade svoj deo posla i odu ne ostavljajući ni malo prostora za tesniju saradnju. Tesnija saradnja je neophodna upravo iz tog razloga što se opštinske strukture i rukovodstva menjaju, te je neophodno stalno ukazivati na mane i greške u radu, radi što efikasnijeg rada i upravljanja finansijama ali i radi veće transparentnosti javnih finansija.

Nacionalna Kancelarija Revizora mora ubuduće efikasnije delovati u cilju sprečavanja situacija, poput ovakvih primera u kojima je bila opština Leposavić, gde je usled nesavesnog postupanja odgovornih lica došlo do prinudne naplate preko 4.600.000 evra novca poreskih obveznika i da za to još uvek niko nije odgovarao i pored podnetih krivičnih prijava.

Saradnja između opštine Leposavić i Nacionalne Kancelarije Revizora se u budućnosti mora ostvarivati u punom kapacitetu a u svrhu očuvanja javnih finansija i optimalne funkcionalnosti lokalne samouprave.